

Del 5, Lavineprogrammet

1 REKRUTTERINGSKLASSEN	3
1.1 Målsetting	3
1.2 Søksprøve	3
1.2.1 Dommerkommentarer	3
1.2.2 Underkjenning av søksøvelse	3
1.3 Følgende momenter skal gjennomgås og trenes på	3
1.4 Grunnlag for anbefaling til klasse B	3
2 KLASSE B	3
2.1 Målsetting.	3
2.2 Søksprøve	3
2.2.1 Dommerkommentarer	4
2.2.2 Underkjenning av søksøvelse	4
2.3 Utmarsj med orientering	4
2.4 Overnatting	4
2.5 Ukas arbeid	4
2.6 Krav til godkjenning	5
3 KLASSE A /1. GANGS REGODKJENNING	5
3.1 Målsetting.	5
3.2 Søksprøve	5
3.2.1 Dommerkommentarer	5
3.2.2 Underkjenning av søksøvelse	5
3.3 Orienteringsprøven	6
3.3.1 Krav til bestått	6
3.4 Ukas arbeid	6
3.4.1 Utmarsj med nødbivuakk	Feil! Bokmerke er ikke definert.
3.4.2 Følgende momenter skal trenes på og består	6
3.4.3 Følgende momenter skal gjennomgås og trenes på	6
3.5 Krav til godkjenning klasse A/første gangs re	6
4 KONVERTERINGER	7
4.1 Politiet	7
4.2 Forsvaret/HV	7
4.3 Godkjent ettersøkningskvipasje NRH	7

4.4 Andre 7

5 IKRAFTTREDEN.....7

1 Rekrutteringsklassen

1.1 Målsetting

Målsettingen med klassen er å gjøre ekvipasjen i stand til å finne person(er) under snøen så raskt og effektivt som mulig.

1.2 Søksprøve

Feltets størrelse	:	ca 50 * 50 meter
Antall figuranter	:	1 – 2
Gravens dybde	:	ca 0,5 meter i taket

Ekvipasjen skal gjennomføre minst en ukjent oppgave, hvilket innebærer at hundeføreren ikke skal vite hvor graven(e) er før søket starter. Hunden skal på signal fra hundeføreren raskt og effektivt gjennomføre feltet og markere på den/de nedgravde figuranten(e). Tillatte markeringsformer er hals og / eller graving. Markeringen skal være selvstendig og vedvarende.

1.2.1 Dommerkommentarer

Det skal legges vekt på hundens arbeid i feltet, om den følger opp fært og hvordan den markerer.

1.2.2 Underkjenning av søksøvelse

- Dersom hunden ikke finner den/de nedgravde figuranten(e) eller ikke vil markere på en eller begge figuranten(e).
- Dersom hunden starter å markere, men avslutter denne før hundeføreren kommer fram til funnstedet. Det må skilles mellom en hund som markerer, tar kontakt med hundeføreren for så returnere til funnstedet, og en hund som avbryter markeringen og fortsetter søket ut i feltet før hundeføreren kommer fram.
- Dersom hunden til stadighet markerer på steder hvor det ikke er nedgravd noen figurant. Det må skilles mellom naturlig undersøkelse og markering.
- Dersom hundeføreren ikke klarer å skille mellom undersøkelse og markering.
- Dersom hundeføreren ikke klarer å forstå hundens reaksjoner.

1.3 Følgende momenter skal gjennomgås og trenes på

- Graving av figurantgrop
- Opptreden som figurant
- Graving av hundegrop, ivaretagelse av hund på vinterfjellet
- Ulike metoder for innlæring av søk og markering
- Egensikkerhet, enkel vurdering av skredfare og sikker marsjrute

1.4 Grunnlag for anbefaling til klasse B

Det er instruktørens helhetsinntrykk av ekvipasjen som sammen med en bestått søksøvelse, danner grunnlaget for en anbefaling til klasse B. Instruktøren skal herunder vurdere så vel hundens modenhet, som ekvipasjens ferdigheter i forhold til videreutdanning i klasse B. Instruktøren må ta hensyn til om ekvipasjen skal møte i B samme sesong når anbefalingen gis.

2 Klasse B

2.1 Målsetting.

Målsettingen med klassen er å gjøre ekvipasjen i stand til å finne person(er) under snøen så raskt og effektivt som mulig.

2.2 Søksprøve

Feltets størrelse	:	ca 100 * 100 m
Antall figuranter	:	1 – 2
Gravens dybde	:	minst en grav med ca 1 m i taket
Søketid	:	ca 20 min

Ekvipasjen skal i løpet av kurset gjennomføre minst tre ukjente oppgaver hvorav minst 1 må bestå ihht pkt 2.2.2 Ukjent innebærer at hundeføreren ikke skal vite hvor figuranten(e) er nedgravd før søket starter. På bakgrunn av gitte forutsetninger, samt vær og terreng, skal hundeføreren presentere et taktisk opplegg

som skal følges. Ekvipasjen skal søke igjennom feltet systematisk og effektivt. Ved funn kan hundeføreren søke videre eller vente ved funnstedet til hjelpemannskaper ankommer med ny sondestang. Dersom hundeføreren velger å fortsette søket, skal funnstedet markeres ved å sette igjen sondestangen. Tillatt markeringsform er hals og / eller graving.

2.2.1 Dommerkommentarer

Forutsetningen som gis hundeføreren skal stemme med den oppgaven som er lagt. Hunden skal på signal/tegn fra hundeføreren gjennomføre feltet og markere ved graving og/eller halsgivning der figurantene ligger nedgravd.

Hundens markering skal være tydelig, vedvarende samt upåvirket av hundeføreren, og markeringen skal foregå til hundeføreren har meldt funn. Det tillates at hunden markerer, deretter tar kontakt med hundeføreren for så å returnere til funnstedet og gjenopptar markeringen. Å tilkalle hjelpemannskaper anses som melding om funn.

Det skal legges vekt på hundeførerens evne til å lede hunden effektivt gjennom søket, og derigjennom demonstrere at han/hun kan disponere hundens kapasitet og forstå dens reaksjoner.

2.2.2 Underkjenning av søksøvelse

- Dersom hunden ikke finner den/de nedgravde figurant(en)e eller ikke vil markere på en eller begge figurant(ene)
- Dersom hunden starter å markere, men avslutter denne før hundeføreren kommer fram til funnstedet. Det må skilles mellom en hund som markerer, tar kontakt med hundeføreren for så returnere til funnstedet, og en hund som avbryter markeringen og fortsetter søket ut i feltet før hundeføreren kommer fram.
- Dersom hunden til stadighet markerer på steder hvor det ikke er nedgravd noen figurant. Det må skilles mellom en naturlig undersøkelse og markering.
- Dersom hundeføreren ikke klarer å skille undersøkelse og markering fra hverandre eller ikke formår å disponere sin hunds kapasitet, og heller ikke klarer å forstå dens reaksjoner.
- Dersom hundeføreren ikke tar hensyn til de gitte forutsetninger ved taktisk opplegg eller fraviker dette under søket uten å informere instruktøren om at opplegget er endret.
- Dersom hundeføreren melder funn, men tar med seg sondestangen og søker videre før hjelpemannskap har ankommet funnstedet.
- Dersom hundeføreren melder om funn og/eller tilkaller hjelpemannskap uten at det er funn.
- Dersom hundeføreren animerer/oppfordrer til markering.

2.3 Utmarsj med orientering

Det skal gjennomføres en utmarsj på ca 10 km. Utmarsjen skal starte fra feltet etter at det først er gjennomført en treningsøkt. På utmarsjen skal alt nødvendig utstyr medbringes av hundefører. Hundeføreren skal bære en sekk med minimumsvekt som er lik vekten av en beredskapssekk, minimum 5 kg og inneholde det hundefører trenger for å oppholde seg ute ett døgn.

Det skal legges inn 6 orienteringsposter hvorav 3 punktorienteringer og 3 postorienteringer på utmarsjen. Under utmarsjen det skal parvis eller i grupper av 3, trenes orientering, veivalg og skredvurdering.

2.4 Overnatting

Etter å ha gjennomført en utmarsj jfr. pkt. 2.3 Utmarsj med orientering skal ekvipasjen gjennomføre en natts overnatting i nødbivuakk – gravd inn/ned i snøen.

2.5 Ukas arbeid

Igjennom uka skal ekvipasjen parallelt med videreutvikling av søket, settes inn i og trene på relevante oppgaver for en lavineekvipasje. I dette skal inngå:

- Utrykning til rasområde
- Valg av sikker marsjrute
- Vurdering av skredfare
- Taktisk opplegg uttak av primær søketeig
- Søk med forstyrrelser

- Overflatesøk
- Instruksjonsmessig graving av nødbivuakk, ref instruks for nødbivuakk
- Snø og snøskred (teori)

2.6 Krav til godkjenning

Det er helhetsinntrykket ekvipasjen gir i løpet av uka sammen med bestått ukjent oppgave jfr. pkt. 2.2 og gjennomført utmarsj jfr. 2.3, som avgjør om ekvipasjen består klasse B.

3 Klasse A /1. gangs regodkjenning

3.1 Målsetting.

Målsettingen med klassen er å vise at hunden ved systematisk søk ledet av hundeføreren effektivt finner og markerer på personer under snøen.

3.2 Søksprøve

Feltets størrelse	:	ca 150 * 150 m
Antall figuranter	:	1 – 3
Gravens dybde	:	minst en grav med ca 1,5 m i taket
Søketid	:	ca 30 min fra hunden settes i søk

Hundeføreren skal selv innhente den nødvendige informasjonen til å planlegge og gjennomføre søket. Han/hun skal også tilkjennegi kunnskaper om organisering av et skadested vinter, herunder vurdering av skredfare, sikring av mannskaper og ivaretagelse av skadde. På bakgrunn av de innhentede forutsetningene, samt vær og terreng, skal hundeføreren presentere et taktisk opplegg som skal følges. Hunden skal på signal/tegn fra føreren søke igjennom feltet systematisk og effektivt, og markere ved graving og/eller halsgivning der figurantene ligger nedgravd. Ved funn skal hundeføreren gi melding om dette til dommerne.. Hundeføreren kan søke videre eller vente ved funnstedet til hjelpemannskapene ankommer med en ny sondestang. Dersom hundeføreren velger å fortsette, skal funnstedet markeres ved å sette igjen sondestangen.

3.2.1 Dommerkommentarer

Forutsetningen som gis hundeføreren skal stemme med den oppgaven som er lagt.

Hundens markering skal være tydelig, vedvarende samt upåvirket av hundeføreren, og markeringen skal foregå til hundeføreren har meldt funn. Det tillates at hunden markerer, deretter tar kontakt med hundeføreren for så å returnere til funnstedet og gjenopptar markeringen. Å tilkalle hjelpemannskaper anses som melding om funn.

Hundeføreren skal vise at han/hun kan lede hunden effektivt gjennom søket, og derigjennom demonstrere at han/hun kan disponere hundens kapasitet og forstå dens reaksjoner.

3.2.2 Underkjenning av søksøvelse

- Dersom hundeføreren viser vesentlige mangler i kunnskap om de praktiske/taktiske tiltak som må iverksettes før søket
- Dersom hundeføreren fraviker sitt taktiske opplegg uten å melde i fra til dommer.
- Dersom hunden ikke finner alle figurantene.
- Dersom hunden forlater funnstedet etter markering og før hundefører kommer fram. Det skal skilles mellom hund som markerer og deretter tar kontakt med hundeføreren, for så returnere til funnstedet, og en hund som avbryter markeringen og fortsetter å søke videre før hundeføreren kommer fram.
- Dersom hunden til stadighet markerer på steder hvor det ikke er nedgravd en figurant. Det må her klart skilles mellom en naturlig undersøkelse og markering.
- Dersom hunden i store deler av øvelsen viser dårlig søksiver og har dårlig framdrift.
- Dersom hundeføreren melder om funn og/eller tilkaller hjelpemannskap uten at det er funn.
- Dersom hundeføreren etter å ha markert funn med sondestang og/eller tilkalt hjelpemannskap, tar sondestangen med seg og forlater funnstedet.

- Dersom hundeføreren ikke klarer å skille mellom undersøkelse og markering.
- Dersom hundeføreren ikke formår å disponere sin hunds kapasitet, og heller ikke klarer å forstå dens reaksjoner.

3.3 Orienteringsprøven

Orienteringsprøven skal arrangeres i sammenheng med utmarsj på hovedkurs. Orienteringsprøven skal inneholde 6 punktorienteringsposter. Punktene skal ligge slik i terrenget at det er mulig å bestemme kartreferansen ved hjelp av kart (M711-serien) og kompass.

NB! Det er ikke tillatt å bruke elektroniske hjelpemidler på orienteringsprøven.

Ved en eventuell kontinuering skal denne arrangeres tilnærmet som beskrevet i pkt. 3.4.1. bortsett fra bivuakkdelen.

3.3.1 Krav til bestått

Minst 4 av punktene skal være riktige innenfor et avvik på +/- 100 meter.

3.4 Ukas arbeid

Alle ekvipasjer som skal godkjennes samt regodkjennes første gang, skal gjennomføre ukas arbeid. Hensikten med ukas arbeid er å forberede ekvipasjene på de situasjonene de kan komme opp i når de står på tjenestelista.

3.4.1 Utmarsj med nødbivuakk

Det skal gjennomføres og bestås en utmarsj på ca 20 km på gitt tidskrav med påfølgende overnatting i nødbivuakk – gravd inn/ned i snøen.. Under overnattingen kan det legges inn en nattøvelse. For å bestå må utmarsjen gjennomføres innen 5 timer. Prøveleder kan fravike tidskravet dersom for eksempel vær og føreforhold tilsier dette. På utmarsjen skal alt nødvendig utstyr til overnatting medbringes av ekvipasjen. Hundeføreren skal bære en sekk med minimumsvekt som er lik vekten av en beredskapssekk, ca 6 kg og inneholde det hundefører trenger for å oppholde seg ute ett døgn..

3.4.2 Følgende momenter skal trenes på og består

- Søk med flere hunder samtidig. Om mulig skal hundene som søker sammen ikke kjenne hverandre.
- Søk i mørke med aggregatbelysning, snøscooterlys og/eller personlig belysning
- For å bestå overstående momenter skal hunden finne og melde på figurant.

3.4.3 Følgende momenter skal gjennomgå og trenes på

- Organisering av skadested
- Skredledelse, innbefattet ledelse og disponering av flere ekvipasjer samtidig i et skred. I praksis innebærer dette planlegging, ordregivning samt lagvis trening.
- Markering på dyp grav, 2,5 - 3 m, avhengig av snøforholdene. Dette skal gjennomføres som en naturlig del av et søk.
- Å søke effektivt med andre forstyrrende momenter i og utenfor søkeområdet som for eksempel andre letemannskaper, helikoptertrafikk, snøscootertrafikk og lignende.
- Områdesøk med funn av, for hunden, synlig eller delvis synlig figurant under forflytning på ski eller snøscooter. Hunden skal melde ved funn av figurant.
- Vurdere skredfaren i søkeområdet, herunder veivalg i skredfarlig område
- Rask evakuering av søkeområdet ved ras.
- Utrykningsøvelse med innlagt orientering, veivalg, taktisk opplegg m.v. Denne kan gjennomføres som en nattøvelse under oppholdet i nødbivuakk.
- Om praktisk mulig; helikopter- og snøscootertilvenning.
- Uttak og behandling av skredofre.

3.5 Krav til godkjenning klasse A/første gangs re

- Bestått søksøvelse jfr. pkt. 3.2
- Bestått momentene under ukas arbeid beskrevet i pkt 3.4.2

- Bestått orientering jfr. pkt. 3.3
- Ekvipasjen skal gjennom uka ikke vise vesentlige mangler under momenter og forhold nevnt under pkt 3.4.3 og heller ikke vise vesentlige mangler i h.h.t. grunnlag for underkjenning nevnt under pkt 3.2.2

4 Konverteringer

4.1 Politiet

En godkjent lavineekvipasje kan møte direkte i klasse A. De slipper søksprøven, men de må gjennomgå og bestå ukas arbeid. En godkjent patruljeekvipasje kan møte direkte i klasse A etter å ha fått innstilling av lavineinstruktør i NRH. Mangler de denne innstillingen, møter de til klasse B og følger normalprogram. Grunnkurs må for begge kategorier være gjennomført før konverteringen kan innvilges.

4.2 Forsvaret/HV

Ingen direkte konvertering, men en godkjent lavineekvipasje kan etter innstilling av en vinterinstruktør fra NRH møte direkte i klasse A. De slipper søksprøven, men de må gjennomgå og bestå ukas arbeid. Grunnkurs må være gjennomført før konverteringen kan innvilges.

4.3 Godkjent ettersøkningsekvipasje NRH

En godkjent ettersøkningsekvipasje i NRH kan møte direkte i klasse A lavine etter innstilling fra en lavineinstruktør i NRH.

4.4 Andre

Godkjente ekvipasjer fra andre redningshund organisasjoner kan møte til godkjenningssprøve(r) og ukas arbeid klasse A etter innstilling fra instruktør, og etter at grunnkurs og appellprøven er avlagt og bestått.

5 Ikrafttreden

Dette programmet gjøres gjeldende fra 1 jan 2007.